Classes benestants prenent la fresca, abillats a la manera europea però amb els típics jipijapas, barrets antillans. Litografia amb panoràmica de la ciutat de Trinidad, Cuba, mitjan segle XIX.

Arxiu Històric Fidel Fita d'Arenys de Mar. © Ramon Soler.

Esclaus negres vestits de gala. Litografia amb panoràmica de la ciutat de Trinidad, Cuba, mitjan segle XIX.

Arxiu Històric Fidel Fita d'Arenys de Mar. © Ramon Soler.

UNA MODA ENTRE DOS MONS

A Cuba, no només la pigmentació de la pell marcava diferències econòmiques i socials, sinó també, com a quasi totes les civilitzacions, la indumentària. Qui no podia comprar la roba exclusivament confeccionada a París, Londres, Madrid o les capitals d'Amèrica del Nord, seguint l'última moda, se la feia fer als sastres o a les modistes, una de les activitats professionals més lucratives a l'illa.

Cal dir, però, que el clima tropical provocà aviat la substitució de les gruixudes teles de llana, caixmir o domàs emprades a Europa per d'altres de més lleugeres i de tacte més agradable: els teixits de cotó o de lli —més transpirables, que ajuden a aguantar millor la calor i a mantenir la pell fresca— i els vestits de disseny més senzill i colors més clars, de mica en mica, acabaren imposant-se.

La població cubana que treballava al camp continuà vestint-se durant molt temps amb la franel·la de llana, mal conductor de la calor. Deixà d'emprar-se finalment perquè, a banda de produir irritació a la pell, necessitava més neteja que els teixits de cotó i els insectes tendien a criar-hi més.

Com és de suposar, els esclaus vestien amb els teixits més pobres i barats. Alguns propietaris esclavistes disposaren de costureres encarregades de fornir de roba els qui eren considerats el darrer graó de la societat. Des de 1872, però, la famosa firma americana Montgomery Ward es va dedicar a produir per a ells molta roba en sèrie, amb talles establertes.

ES DEIA QUE L'ARENYENC JOSEP XIFRÉ CASAS (1777-1856), UN DELS INDIANS MÉS ACABALATS DEL SEU TEMPS, ELS DIUMENGES FEIA SORTIR ELS SEUS ESCLAUS PELS CARRERS DE L'HAVANA UNIFORMATS AMB PANTALONS BLANCS, LEVITA CURTA I BARRET DE COPA ON HI HAVIA BRODADES LES SEVES INICIALS.

Esclaus negres amb indumentària de feina, de lli o cotó blanc. Litografia amb panoràmica de la ciutat de Puerto Príncipe, Cuba, mitjan segle XIX.

Arxiu Històric Fidel Fita d'Arenys de Mar. © Ramon Soler.

Treballadors blancs en un moment de descans. Litografia amb panoràmica de la ciutat de Trinidad, Cuba, mitjan segle XIX.

Arxiu Històric Fidel Fita d'Arenys de Mar. © Ramon Soler.